

Miejsce pamięci narodowej w Grabówce

Prezydent Białegostoku Tadeusz Truskolaski oraz burmistrz Supraśla Radosław Dobrowolski podpisali 22 lutego list intencyjny w sprawie utworzenie w Grabówce miejsca pamięci narodowej ofiar masowych egzekucji hitlerowskich.

Wspólnym celem obu samorządów jest utworzenie w Grabówce miejsca pamięci narodowej ofiar masowych egzekucji hitlerowskich popełnionych w latach 1941-1944 na mieszkańcach Białegostoku i regionu. Teren wokół istniejącego już tam pomnika zostanie zagospodarowany według opracowanej już przez Biuro Projektowe Archivolta z Sokółki koncepcji architektonicznej, a masowe mogiły, w których spoczywają szczątki pomordowanych, poddane renowacji. W budżetach Białegostoku i Supraśla wstępnie zarezerwowano na ten cel po 50 tys. zł. Gminy zamierzają też ubiegać się o dofinansowanie z zewnątrz, m.in. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

– Historycy uważają Grabówkę za miejsce największej na Ziemi Białostockiej zbrodni hitlerowskiej – powiedział prezydent Białegostoku Tadeusz Truskolaski. – Chcielibyśmy zadbać o to, by to miejsce wyglądało godnie i przypominało kolejnym pokoleniom o wydarzeniach, jakie tu miały miejsce.

Żandarmi i esesmani rozstrzelali tam ok. 16 tys. ludzi – Polaków, Białorusinów, Żydów i jeńców sowieckich. Ostatnie egzekucje odbyły się w czerwcu 1944 roku. Wiosną 1944 roku Niemcy zaczęli zacierać ślady zbrodni w Grabówce. W związku z ofensywą wojsk radzieckich nie dokończyli tego, ale zdążyli wydobyć i spalić zwłoki z trzech zbiorowych mogił. Po wojnie, podczas prac ekshumacyjnych, odkryto w Grabówce 17 zbiorowych mogił, tworzących trzy odrębne cmentarze, które znajdują się wokół pomnika. Wśród ofiar zbrodni w Grabówce rozpoznano też żołnierzy AK, prawdopodobnie zamordowanych już po wojnie przez komunistyczną bezpiekę.

– Naszym obowiązkiem jest edukowanie młodzieży w dziedzinie historii naszego kraju i naszego regionu, zwłaszcza teraz, kiedy obchodzimy setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości – podkreślił burmistrz Supraśla Radosław Dobrowolski. – Cieszę się, że wspólnie z prezydentem Białegostoku będziemy mogli podjąć tę inicjatywę i że nasza współpraca przyczyni się do uporządkowania tak ważnego miejsca na mapie Białostoczczyzny.

Miejsce pamięci narodowej w Grabówce – według wstępnych szacunków – powinno powstać w ciągu ok. trzech lat. Jeszcze w tym roku ma być sporządzona dokumentacja projektowa, później rozpoczną się prace nad zagospodarowaniem terenu i renowacją mogił.

źródło: UM Białystok

